

# Vene Marsi-missioon on jõudnud planeedi orbiidile

„Kosmoselaevas” Marsile lendamist jäljendavad mehed valmistuvad nüüd maanduma.



Kari Kopli

04. veebruar 2011 07:30

Lõppenud on Moskva teadusinstituudis eelmisel aastal alustatud eksperimendi Mars500 esimene etapp. Teatati, et 520 päevaks kosmoselaeva ehk selliste mõõtmetega torudesse suletud meeskond on pool teekonda vastu pidanud ja tiirleks nüüd justkui punase planeedi ümber, valmistudes 12. veebruaril laskuma.

Nagu seni on jäljendatud päris Marsi-lendu koos hädaolukordade, teaduslike eksperimentide, kosmosetoidu, kunstliku valguse ja piiratud kommunikatsiooniga, imiteeritakse 30 päeva jooksul ka töid-tegemisi Marsil. Selleks lähevad kolm meest maandumiskapslisse ja mõne aja pärast sellest omakorda teise moodulisse, mis jäljendab enam-vähem Marsi olustikku. Selga peavad nad tõmbama autentsed skafandrid ning sooritada tuleb hulk geoloogilisi ja muid uuringuid. Kõik kolm korruga Marsile kõndima ei pääse, üks jääb maandumiskapslisse valvesse.

Katsejänesteks on kaks venelast, kaks mujalt Euroopast pärit meest ja hiinlane. Eksperimenti teeb Vene biomeditsiiniliste probleemide instituut koostöös Euroopa kosmoseagentuuriga (ESA).

„Seni pean ütleva, et meil ei ole olnud suuremaid probleeme,” ütles BBC-le Martin Zell, kes juhiv ESA teadusprogrammi rahvusvahelise kosmosejaamaga, selle päriselt olemasolevaga. „Me jälgime neid pidevalt, nii et me teame nende tervislikku seisukorda väga hästi. Meil on palju andmeid nende mentaalsest seisundist ja sellest, kuidas keha reageerib,” ütles ta midagi täpsemat lisamata.

Missiooni Maa-pealse koordinaatori, endise kosmonaudi Boriss Morukovi sõnul on Marsil olemise aeg psühholoogiliselt raske. Monotoonset elurütmi on niigi raske taluda, väsimus võtab võimust ja tekkida võib negatiivseid tagajärgi tekitav tunne, justkui oleks missioon läbi saanud. Veelgi nadim tunne on ilmselt neil, kes Marsile laskumist kaasa ei tee.

## Hästi tasustatud töö

Kuid see pole üheotsapilet ja meestel tuleb lennata ka tagasi Maale, kuhu eksperimendi ajakava järgi jõutakse alles novembris. Eks füüsilise ja psühholoogilise vastupidavuse kontrollimine olegi kogu eksperimendi eesmärk. Pealegi ei ostanud need paljude soovijate seast välja valitud vabatahtlikud ju mitte edasitagasipiletit, vaid võtsid hoopis vastu umbes 75 000 eurot sisse toova tavatute tingimustega töökoha.